

KARTERING AV GRODDJURSMILJÖER VID SVARTVIK, HUDDINGE KOMMUN

Inledning

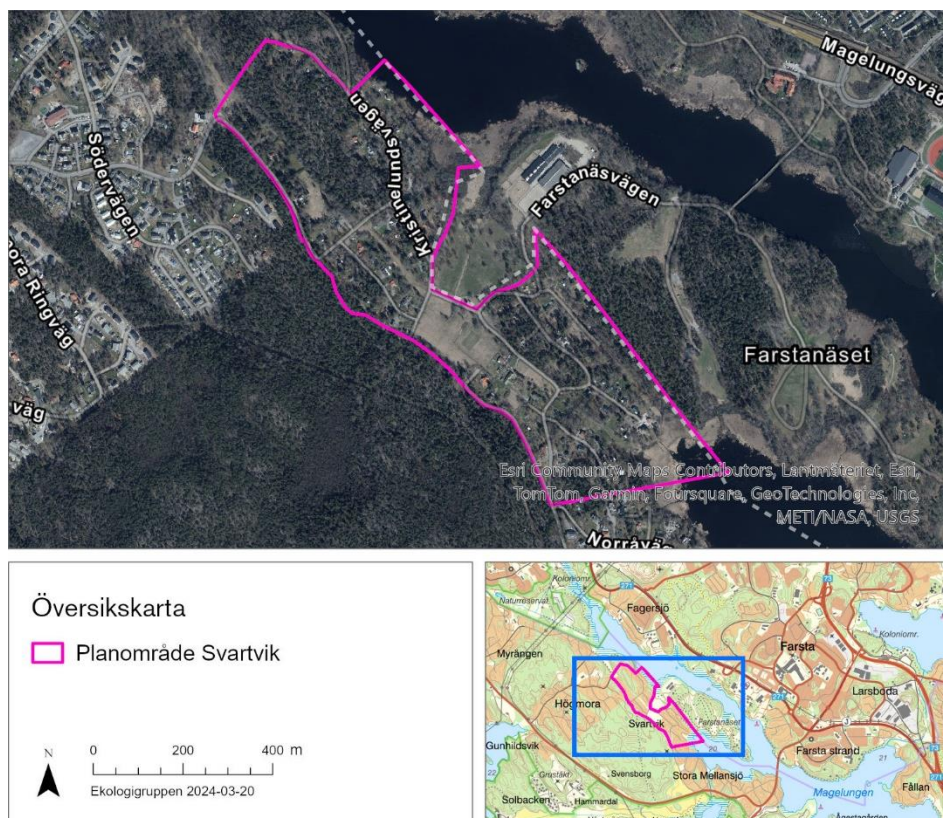
Det finns en risk att miljöer som kan utgöra livsmiljöer för groddjur kan påverkas i samband med detaljplanearbete vid Svartvik i Huddinge kommun. Fynd av åkergroda har tidigare rapporterats i en vik intill området vid sjön Magelungen. Åkergroda är skyddad i 4a § artskyddsförordningen, vilket innebär att både djuren och deras livsmiljöer är skyddade. Då det finns risk att miljöer som nyttjas av åkergroda ianspråkats i samband med detaljplanen finns ett behov av att avgränsa möjliga livsmiljöer för arten. På så sätt kan en bedömning göras om planen riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus för den lokala populationen och om det behövs skyddsåtgärder för att planen inte ska utlösa förbud enligt artskyddsförordningen.

Ekologigruppen har genomfört en kartering av möjliga groddjursmiljöer i planområdet avgränsat i Figur 1. Arbetet har innefattat genomgång av befintlig information från tidigare rapporter av groddjur och från spridningsanalys av groddjur i Huddinge kommun samt fältbesök för att bedöma vilka miljöer som kan utgöra livsmiljö för åkergroda eller andra groddjur.

Målet med utredningen är att få fördjupade kunskaper om områdets naturvärden gällande groddjur och därmed skapa ett underlag för att avgöra vilka risker för negativ påverkan på groddjur som kan uppstå vid utformandet av en detaljplan för Svartvik.

Metodik

Området besöktes i fält i syfte att avgränsa livsmiljöer för groddjur. Fältdata registrerades med kartappen ArcGIS Field Maps (Esri) med läsplatta eller mobiltelefon. Tidigare fynd eftersöktes i Artportalen.

Figur 1. Karta över aktuellt område

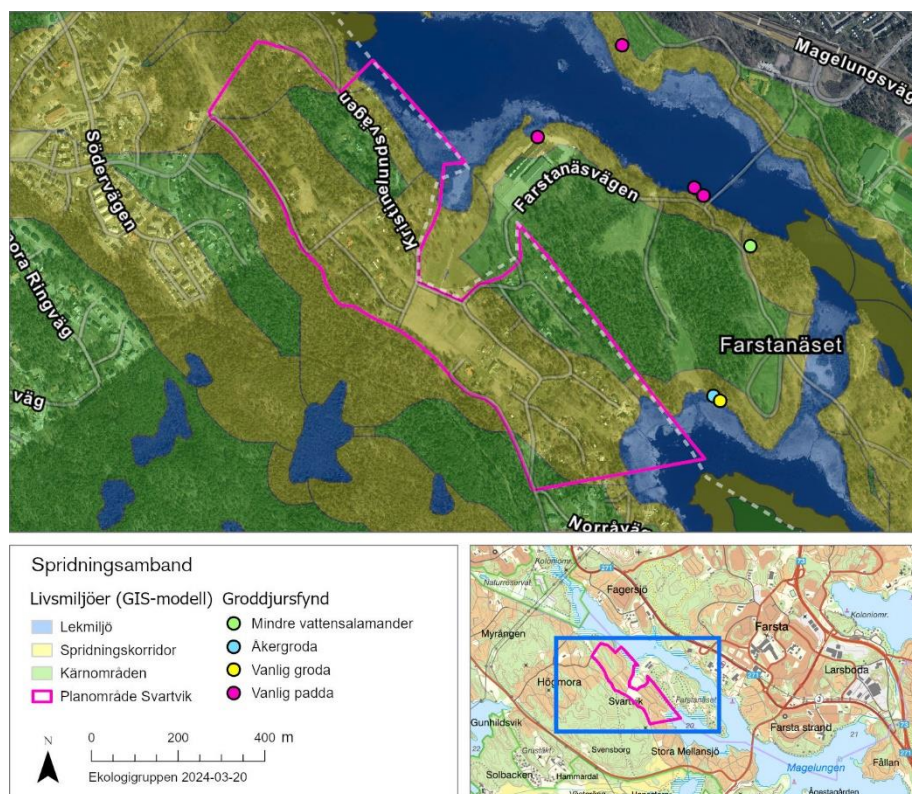
Osäkerhet i bedömningen

Eftersom det inte finns några rapporter om groddjur i området är avgränsningen av möjliga livsmiljöer baserad på förhållanden i fält och kännedom om hur groddjursmiljöer vanligtvis är beskaffade.

Tidigare information om groddjur i området

Inga tidigare fynd av groddjur finns rapporterade inom det avgränsade området. Det närmsta fyndet finns direkt utanför området i sydöst, där spelande åkergroda och vanlig groda noterats i Artportalen (se karta i Figur 2).

Tidigare genomförd spridningsanalys för hela Huddinge kommun (Ekologigruppen 2018) indikerar att vikarna i Magelungen är möjliga lekmiljöer och att huvuddelen av området i Svartvik är del av spridningskorridorer för groddjur (Figur 2). Analysen genomfördes med vanlig padda som fokusart.

Figur 2. Spridningssamband för groddjur och kända fynd av groddjur. Från Ekologigruppen 2018 och Artportalen.

Livsmiljöer baserat på bedömningar i fält

Utifrån fältbesök görs bedömningen att huvuddelen av det aktuella området ej är särskilt passande som livsmiljö för groddjur. Framför allt saknas vattensamlingar som kan utgöra lekmiljö, vilket begränsar värdet för artgruppen. Det finns dock ett fåtal potentiella livsmiljöer. Dessa beskrivs nedan uppdelade på lekmiljöer (fortplantningsområden) och övriga livsmiljöer (födosöksområden, viloplatser och övervintringsmiljöer) och har markerats i karta i Figur 3.

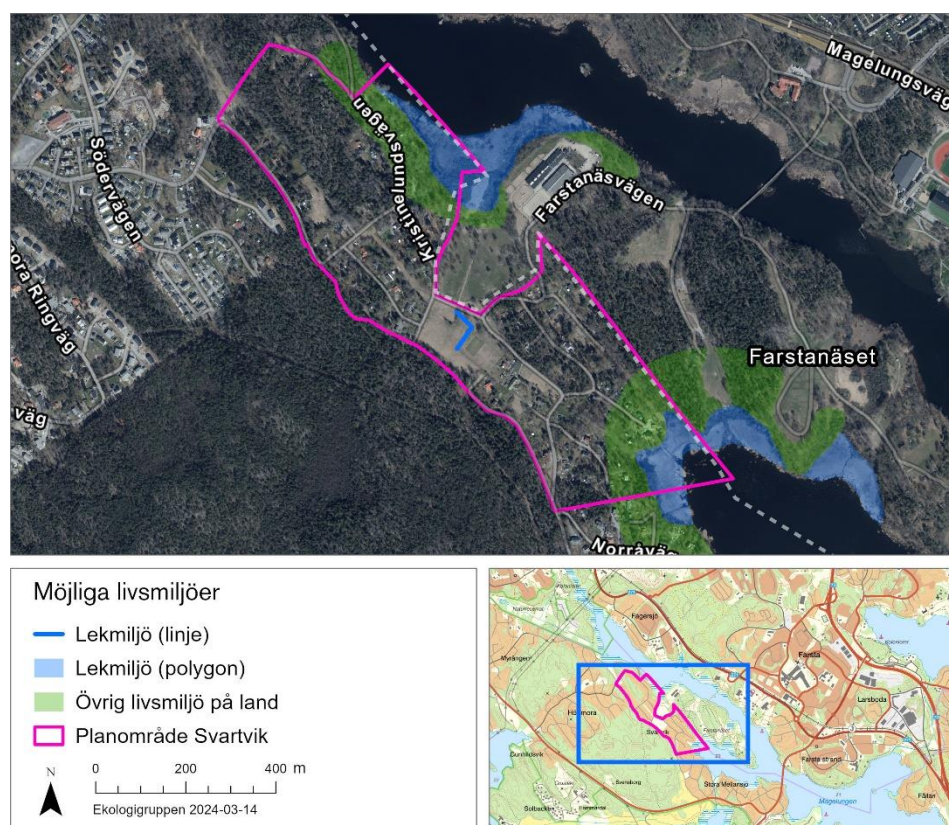
Lekmiljöer

Diken centralt i området

I de öppna markerna i inventeringsområdets mitt löper två mindre diken. Huvuddelen av dessa är ej passande som lekmiljö då det finns för lite vatten eller då vattnet ej är tillräckligt lugn flytande/stillstående. Det saknas också passande vegetation i vattnet till stor del. Det finns en kort sträcka där vattendjupet är upp mot 15 centimeter. Denna del bedöms möjligtvis kunna utgöra lekmiljö för vanlig padda, men platsen är långt ifrån optimal.

Vassbälten vid Magelungen i sydöst och norr

Nere vid sjön finns grunda vattenmiljöer, rikligt bevuxna med vass och sly. Generellt gäller att de flesta arter av groddjur undviker lekmiljöer där fisk förekommer (eller åtminstone att de missgynnas av fiskförekomst), men om det finns breda bälten med vegetation och små skyddade vattensamlingar kan dessa miljöer utgöra mycket passande lekplatser. Utifrån tidigare rapport om spelande åkergroda och vanlig groda direkt utanför området i sydöst, görs bedömningen att de grunda vattenmiljöerna här kan utgöra lekmiljö för vanlig padda, vanlig groda, åkergroda och möjligtvis mindre vattensalamander.

Figur 3. Livsmiljöer avgränsade från fältbesök

Övriga livsmiljöer

Groddjuren nyttjar primärt landområden kring lekmiljöer som övriga livsmiljöer, särskilt områdena inom cirka 300 meter från vattnet. Eftersom det till stor del saknas lekmiljöer inne i området är även övriga livsmiljöer begränsade. Det är främst närområdet vid vikarna i Magelungen och strandnära villatomter som bedöms nyttjas för övervintring, och möjligtvis som viloplatser och för födosök.

Spridningsstråk

De låglänta miljöerna och öppna rinnstråken i området kan utgöra spridningsstråk för groddjur. Det är främst rörelse mellan strandmiljöer vid Magelungen som kan vara aktuell och då mest för vanlig padda.

Rekommendationer

Det finns en risk att åkergröda kan nyttja områden inom planen som livsmiljö. Om de avgränsade livsmiljöerna påverkas kan det bli aktuellt med skyddsåtgärder för att undvika skada på djuren och säkerställa att det finns passande livsmiljöer även efter genomförda arbeten. De viktigaste förhållningspunkterna är:

- Undvik arbeten i avgränsade möjliga lekmiljöer vid Magelungen.
- Om potentiella livsmiljöer tas i anspråk behöver liknande livsmiljöer iordningsställas på annan plats i närheten så att den totala ytan passande livsmiljö kan bibehållas. Man säger att man gör åtgärder för att upprätthålla områdets ekologiska funktion.
- Om schaktarbeten ska genomföras eller tunga maskiner framföras i avgränsade områden för övriga livsmiljöer, bör detta ske under perioden 1 maj–1 oktober för att undvika skada på övervintrande groddjur.
- Om öppna vattensamlingar ska anläggas i området, exempelvis för dagvattenrening, bör dessa anpassas för groddjurslek eftersom djuren tenderar att hitta till nya småvatten. Anpassning kan exempelvis innebära att göra flacka slänter och etablera naturlig vegetation i vattnet och vid stränderna. En passande plats för ett sådant vatten kan vara på de öppna områdena med diken i mitten av planområdet, där det kommer en hel del vatten från skogen i sydväst (tillrinning från ca 50 hektar).

REFERENSER

Tryckta källor

Ekologigruppen 2018. Ekologiska samband i Huddinge kommun.

Naturvårdsverket, 2005. Inventering och övervakning av större vattensalamander. Version 1.0. 2005-04-21.

Naturvårdsverket, 2010. Manual för uppföljning i skyddade områden – Skyddsvärda däggdjur, samt grod- och kräldjur. Version 4.0.

Van Rooij, P., Martel, A., Haesebrouck, F., Pasmans, F., 2015. Amphibian chytridiomycosis: a review with focus on fungus-host interactions. *Veterinary Research* 46, 137. <https://doi.org/10.1186/s13567-015-0266-0>

Van Rooij, P., Pasmans, F., Coen, Y., Martel, A., 2017. Efficacy of chemical disinfectants for the containment of the salamander chytrid fungus *Batrachochytrium salamandrivorans*. *PLoS ONE* 12(10): e0186269.

Digitala källor

SLU Artdatabanken, 2023. Artportalen, rapportssystem för arter. <http://www.artportalen.se>. Hämtad: 2023-05-24